

భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం

ఫిబ్రవరి 12, 1996

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు మరొకరు

వర్సెస్

ఎం/ఎస్. ఎస్ హెచ్. రామ్ రేయాన్స్

[కె. రామస్వామి మరియు జి. బి. పట్నాయక్ న్యాయమూర్తులు.]

దిగుమతుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు, 1955:

క్లాజ్ 4 (2) లైసెన్స్ దరఖాస్తుకు రుసుము - కొన్ని వస్తువుల దిగుమతి కోసం అనుబంధ లైసెన్స్ మంజూరు కోసం చేసిన దరఖాస్తు - ఫీజు డిపాజిట్ - పాలసీ లైసెన్స్ మార్పు కారణంగా జారీ కాలేదు - మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించమని ఆదేశం కోసం దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ - హైకోర్టు తిరిగి చెల్లించమని ఆదేశించడం - నిర్ణయించబడినది: నిబంధన యొక్క పఠనం స్పష్టంగా చూపిస్తుంది ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఎటువంటి రుసుము తిరిగి చెల్లించబడదు కొన్ని షరతులతో తప్ప - తక్షణ సందర్భంలో హైకోర్టు మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించమని ఆదేశించడం సమర్థించబడలేదు.

సివిల్ అప్పిలేట్ అధికార పరిధి : 1996 నాటి సివిల్ అప్పీల్ నెం.3635.

1993 నాటి సి. డబ్ల్యు. పి. నెం. 4128 లో ఢిల్లీ ఉన్నత న్యాయస్థానం ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల నుండి అప్పీలు.

అప్పీలుదారుల తరపున సౌలిసిటర్ జనరల్ ఇ. డి. పి. గుప్తా , ఎ. సుబ్బారావు , శ్రీమతి సుష్మ సూరి వాదించారు.

ప్రతివాదుల కోసం పి. ఎన్. పూరి మరియు అతుల్ నందా.

కోర్టు ఈ క్రింది ఉత్తర్వులను వెలువరించినది:

అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

మేము రెండు వైపుల నుండి న్యాయవాదుల వాదనలు విన్నాము

ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా ఈ అప్పీల్ మార్చి 3, 1994న ఢిల్లీ ఉన్నత న్యాయస్థానం డివిజన్ బెంచ్ డబ్ల్యు.పి.నెం. 4128/93 లో ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల నుండి వచ్చింది. కొన్ని వస్తువుల దిగుమతి కోసం అనుబంధ లైసెన్స్ మంజూరు కోసం ప్రతివాది దరఖాస్తు రుసుము ఒక లక్ష రూపాయలను డిపాజిట్ చేశారు. లైసెన్సింగ్ అథారిటీ అప్పీలుదారు పేరును సిఫారసు చేసింది , అయితే ఈ మధ్యకాలంలో జూలై 4, 1991న పాలసీ విధానం మును మార్చారు , ఫలితంగా, లైసెన్స్ జారీ చేయలేకపోయింది. ప్రతివాది ఆ మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించాలని ఆదేశించాలని కోరుతూ 1993 ఆగస్టు 28న ఒక రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. తదనుగుణంగా 1992 మార్చి 4 నుండి 12 శాతం వడ్డీతో తిరిగి చెల్లించాలని ఉన్నత న్యాయస్థానం వివాదాస్పద ఉత్తర్వులలో ఆదేశించింది. అందువల్ల , ప్రత్యేక అనుమతిపై ఈ అప్పీల్.

దిగుమతుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వులు 1955 లోని 4 (2) నిబంధన ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నది :

" 4. లైసెన్స్ కొరకు దరఖాస్తు రుసుము (1) లైసెన్స్ కోసం ప్రతి దరఖాస్తు , తగిన లైసెన్సింగ్ అథారిటీకి పెట్టుకోవాలి.

(2) షెడ్యూల్ III లో సూచించిన విధంగా ప్రతి దరఖాస్తుపై ఫీజు చెల్లింపులకు సంబంధించి షెడ్యూల్లో పేర్కొన్న పద్ధతిలో చెల్లించబడుతుంది:

అయితే, ఏదైనా దరఖాస్తు చేసినప్పుడు దానికి సంబంధించి ఎటువంటి రుసుము చెల్లించబడదు అవి -

(ఎ) కేంద్ర ప్రభుత్వం , రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క ఏదైనా విభాగం లేదా కార్యాలయం;

(బి) తన సొంత వినియోగం కోసం అవసరమైన వస్తువుల దిగుమతి కోసం ఏదైనా స్థానిక అధికారం;

(సి) తన సొంత వినియోగం కోసం అవసరమైన వస్తువుల దిగుమతి కోసం ఏదైనా విద్యాసంబంధ, స్వచ్ఛంద లేదా మిషనరీ సంస్థలు;

ఒకసారి అందుకున్న రుసుములు ఈ క్రిందివి మినహా ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ తిరిగి చెల్లించబడవు:

- (i) నిర్దేశించిన స్థాయి కంటే ఎక్కువ రుసుము జమ చేయబడిన చోట;
- (ii) రుసుము జమ చేయబడింది కానీ దరఖాస్తు చేయబడలేదు
- (iii) రుసుము పొరపాటున జమ చేయబడినా , దరఖాస్తుదారుడు లైసెన్స్ రుసుము చెల్లింపు నుండి మినహాయించబడి ఉంటే.

గమనిక: దిగుమతులు మరియు ఎగుమతుల ప్రధాన నియంత్రకుడు మరియు దాని ప్రాంతీయ లైసెన్సింగ్ అధికారులకు చేసిన విజ్ఞప్తులకు సంబంధించి చెల్లించిన రుసుములు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ తిరిగి చెల్లించబడవు.

ఏ రుసుము తిరిగి చెల్లించబడదని దాని పఠనం స్పష్టంగా సూచిస్తుంది. నిర్దేశించిన స్థాయి కంటే ఎక్కువ ఫీజు జమ చేయబడిన చోట తప్ప ఏ పరిస్థితిలోనైనా ; ఫీజు జమ చేయబడినప్పటికీ ఎటువంటి దరఖాస్తు చేయకుంటే , మరో మాటలో చెప్పాలంటే , మొత్తం జమ చేయబడినప్పటికీ , ప్రతిఫలం కోసం ఎటువంటి దరఖాస్తు సమర్పించబడనప్పటికీ ; లేదా ఫీజు పొరపాటున జమ చేయబడినప్పటికీ, దరఖాస్తుదారుడు లైసెన్స్ ఫీజు చెల్లింపు నుండి మినహాయించబడి ఉంటే. ఈ పరిస్థితులలో, ఉన్నత న్యాయస్థానం మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించమని ఆదేశించడం సమర్థనీయం కాదు.

తదనుగుణంగా అప్పీల్ అనుమతించబడుతుంది. ఖర్చులు లేవు.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది.